

Till
Regionfullmäktige i Västra Götalandsregionen

Revisionsberättelse för styrelsen för folkhögskolorna år 2020

Vi, av regionfullmäktige utsedda revisorer har granskat styrelsen för folkhögskolornas verksamhet under år 2020.

Styrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Den ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till regionfullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt regionfullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

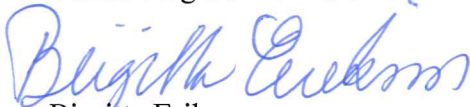
Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och regionens reglemente för revisorskollegiet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Vår samlade kommentar och bedömning från granskningen under året samt omfattningen av granskningen framgår av revisionens årspromemoria, som fogats till revisionsberättelsen för regionstyrelsen.

Vi bedömer att verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen varit tillräcklig.

Vi har vid granskningen av styrelsens redovisning funnit att den fyller kraven enligt lag 2018:597 om kommunal bokföring och redovisning.

Vi tillstyrker att ansvarsfrihet beviljas för styrelsen för folkhögskolorna och dess enskilda ledamöter.

Vänersborg den 17 mars 2021

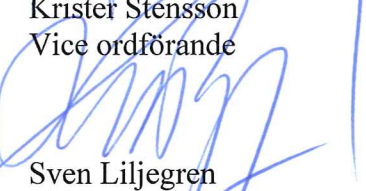
Birgitta Eriksson
Ordförande

Krister Stensson
Vice ordförande

Ulla Göthager

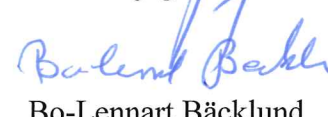
Sven Liljegren

Ulf Sjösten

Per Waborg

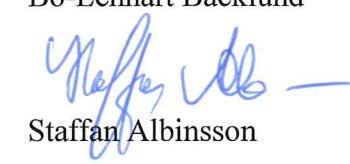
Bo-Lennart Bäcklund

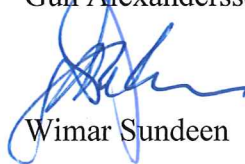
Gun Alexandersson Malm

Marie Engström Rosengren

Staffan Albinsson

Wimar Sundeen

Revisionsenheten
Västra Götalandsregionen
2021-02-22

Årsrapport 2020

Styrelsen för folkhögskolorna
REV 2020-00067

Innehåll

Sammanfattning	3
Årets granskning	4
Styrelsens ansvar.....	5
Resultatet av revisorernas granskning.....	5
Ekonomi	5
Verksamhet	7
Verksamhetsstyrning.....	9
Styrelsens styrning under covid-19.....	10
Intern styrning och kontroll.....	13
Uppföljning av tidigare års rekommendationer	15
Räkenskaper	15
Sammanfattande bedömning och rekommendationer	16
Bedömning	16
Rekommendationer	16
Bilaga 1. Beskrivning av revisionskriterier enligt mall.	17
Bilaga 2. Upprättade granskningsrapporter	18

Sammanfattning

Årets revision har utförts enligt kommunallagen och enligt god revisionsred för kommunal verksamhet. Revisionen har utgått från revisionsplanen som fastställts av revisorskollegiet samt från en granskningsplan avseende styrelsen för folkhögskolorna. Granskningen har genomförts utifrån revisionsenhetens granskningsprogram och i dialog med verksamheten. Förutsättningarna för revision av regionens verksamheter år 2020 skilde sig från tidigare år eftersom covid-19 har präglat både revisionens- och nämnder och styrelsers arbete.

Styrelsen för folkhögskolornas resultat för verksamhetsåret 2020 är 0,1 mnkr och därmed är målet uppfyllt om en ekonomi i balans för 2020. Sammantaget har styrelsen ett positivt eget kapital på 4,5 mnkr.

Styrelsen för folkhögskolorna har arbetat med fyra av regionfullmäktiges prioriterade mål och två fokusområden under 2020. Revisionsenhetens bedömning är att pandemin har begränsat folkhögskolestyrelsens möjligheter att arbeta enligt plan med målstyrningen men att verksamheten ändå kunnat genomföras ändamålsenligt.

Revisionen konstaterar att flera beslut tagits som rör åtgärder för att mildra effekterna av pandemin. Detta avser bland annat åtgärder avseende distansundervisning och stöd till deltagarna. Revisionens bedömning är att styrelsen förhållit sig proaktivt vad gäller att snabbt vidta åtgärder med anledning av covid-19-pandemin.

Revisionen bedömer att styrelsen för folkhögskolorna sammantaget har arbetat med det systematiska arbetsmiljöarbetet på ett ändamålsenligt sätt men att det finns brister i styrelsens systematiska säkerhetsarbete som bör åtgärdas. Två rekommendationer lämnas:

- Styrelsen för folkhögskolorna rekommenderas att säkerställa att det finns en tillräcklig intern styrning och kontroll avseende det systematiska säkerhetsarbetet. Detta kan göras genom att uppdra åt förvaltningschefen att genomföra ett enhetligt, gemensamt och systematiskt säkerhetsarbete för de sex folkhögskolorna. Detta skall förutom SBA och krishantering omfatta handlingsplan för att förebygga hot och våld, säkerställa att samtliga medarbetare genomgår grundläggande utbildning för personsäkerhet enligt Vgr:s rutin samt informationssäkerhet.
- Styrelsen rekommenderas att uppdra åt förvaltningschefen att göra en översyn och uppdatering av nuvarande dokumentation av det sammantagna systematiska säkerhetsarbetet. På områden där dokumentation saknas bör detta upprättas för att tydliggöra rutiner ansvar och roller.

Sammanfattningsvis är vår bedömning, utifrån vad som framkommit i årets granskning av styrelsen för folkhögskolorna, att verksamheten i allt väsentligt har bedrivits ändamålsenligt, med god ekonomisk hushållning, rättvisande räkenskaper och med en tillräcklig intern kontroll ställt till vad konsekvenserna av covid-19 motiverat.

Årets granskning

I den årliga revisionen prövas om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om den interna styrningen och kontrollen är tillräcklig. Revisorernas granskning utgår från att styrelsen ska utforma styrning, uppföljning och kontroller utifrån styrelsens ansvar. Styrelsen ska också se till att styrning, uppföljning och kontroller genomförs i verksamheten.

Förutsättningarna för revision av regionens verksamheter år 2020 ser lite annorlunda ut än tidigare år. Pandemin har väsentligt förändrat utgångspunkterna för årets revision. Covid-19 har präglat både revisionens och nämnder och styrelsers arbete under året. Revisorskollegiet beslutade redan i april att årets revision ska präglas mer av ett stödjande och framåtriktat arbetssätt än av ett strikt granskande arbetssätt. Allt i syfte att inte belasta verksamheterna med för mycket extra arbete då energin behövdes till att hantera en allvarlig kris.

Det uppdrag som regionfullmäktige gav nämnder och styrelser i samband med att budget 2020 fastställdes har fått stå tillbaka för ett helt annat uppdrag, att hantera en pandemi. Revisionens fokus har fått förskjutas från att enbart granska utifrån regionfullmäktiges grunduppdrag till att granska och ansvarspröva utifrån både krishantering och genomförande av grunduppdraget. I revisionens ansvarsprövning finns därmed som grund och utgångspunkt även de förändrade förutsättningarna för att klara grunduppdraget som pandemin inneburit. Revisionen konstaterar att det har varit komplicerat att bedöma enskilda nämnder och styrelsers revisionsansvar för 2020 då pandemin radikalt förändrat förutsättningarna för ledning, styrning och kontroll under året.

Grunden för årets ansvarsprövning har trots allt varit regionfullmäktiges budget¹. Budgeten antogs långt innan pandemin var ett faktum. För att hantera den uppkomna situationen har därför regionfullmäktige, regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsstyrelsen under året fattat kompletterande beslut i syfte att hantera krisen som påverkat nämnder och styrelsers uppdrag. Även hanteringen av dessa beslut har påverkat revisionens ställningstagande.

Med ovan som utgångspunkt har revisionen för år 2020 formulerat en övergripande revisionsfråga som varit vägledande i revisionens granskningsinsatser för året. Revisionsfrågan lyder: ”Har styrelsen bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt vis och med god ekonomisk hushållning, rättvisande räkenskaper och en tillräcklig intern kontroll ställ till vad konsekvenserna av covid-19 motiverat.”

Revisionen har utförts enligt kommunallagen och enligt god revisionsred för kommunal verksamhet. Revisionen har vidare genomförts med grund i de styrande dokument för revisorskollegiet samt revisionsenheten som anger preciserade anvisningar för granskningens genomförande och bedömningar. Ansvarig för genomförd granskning är

¹ Budget 2020 samt plan för ekonomin åren 2021–2022 för Västra Götalandsregionen Diarienummer RS 2019–03241

Martin Andersson. Därtill har räkenskaperna granskats av revisionsbyrå Pwc. Kvalitetsgranskare för rapporten har varit Vilhelm Rundquist.

Ansvariga tjänstepersoner på folkhögskoleförvaltningen har beretts tillfälle att faktagranska rapportens innehåll.

Styrelsens ansvar

Styrelsen granskas och bedöms utifrån det samlade uppdrag och ansvar som framgår av regionfullmäktiges budget och styrelsens reglemente.

Resultatet av revisorernas granskning

I detta avsnitt ges en beskrivning av genomförd granskning, de iakttagelser som gjorts samt revisionsenhetens bedömning. Inom några områden ges rekommendationer avseende åtgärder som styrelsen bör genomföra.

Ekonomi

I detta avsnitt görs en beskrivning och bedömning av styrelsens ekonomiska resultat för verksamhetsåret. Inledningsvis beskrivs styrelsens måluppfyllelse och ekonomiska resultat. Därefter redogörs för de iakttagelser som gjorts i årets granskning.

Måluppfyllelse

Styrelsens resultat för verksamhetsåret 2020 är 0,1 mnkr vilket är 2,6 mnkr bättre än budgeterat resultat. För 2020 har styrelsen lämnat en obalanserad budget med minus 2,5 mnkr och har ansökt om att få nyttja eget kapital för detta underskott. De åtgärder som styrelsen vidtagit under året har medfört att det ursprungligt budgeterade negativa resultatet har arbetats bort. Trots att pandemin har medfört minskade intäkter så är årets resultat 0,1 mnkr och styrelsen har ett sammanlagt positivt eget kapital på 4,5 mnkr.

Iakttagelser

Trots att pandemin har påverkat folkhögskolornas verksamhet sedan våren 2020 har de sammantagna intäkterna blivit högre än både budgeterat utfall och föregående års utfall. Detta beror på att verksamheten har tilldelats ett projekt från Europeiska socialfonden under året (ESF). Även om projektet har gett ökade intäkter har också kostnaderna ökat i motsvarande omfattning så nettoutfallet av projektet är +/- noll. På grund av pandemin har samtidigt andra intäkter minskat både avseende ordinarie kurser, sommarkurser, konferenser och internatboende.

På kostnadssidan har förvaltningens största kostnadspost, personalkostnader inte avvikit mycket från budgeterade kostnader eller från förra årets utfall. Detta trots att det tillkommit personal till ESF-projektet och pedagoger till flera vårdkurser som är nya för året. Detta förklaras med att förvaltningen samtidigt genomfört personalminskningar i sitt åtgärdspaket som inleddes 2019 för att nå en ekonomi i balans.

Av förvaltningens skolor är det tre som gör överskott och tre som gör underskott. Den enskilda skola som haft den starkaste ekonomiska utvecklingen i förhållande till 2019 är Billströmska där en återhållsam personalekonomi och ökat statsbidrag påverkat utfallet positivt. Dalslands folkhögskola redovisar det största ekonomiska tappet av de sex skolorna. Det beror på statsbidragsminskningar till följd av minskad volym men skolans resultat är fortsatt positivt.

Resultaträkning 2020

Årsvärden					
Resultaträkning (mnr)	Utfall 2020	Budget 2020	Utfall 2019	Avvikelse budget/utfall	Förändring utfall/utfall %
Statsbidrag	120,2	115,1	120,8	5,1	-0,5%
Driftbidrag från nämnd inom regionen	70,9	71,6	67,2	-0,7	5,4%
Övriga intäkter	40,0	35,4	40,3	4,6	-1,0%
Verksamheten intäkter	231,1	222,1	228,3	9,0	1,2%
Personalkostnader	-159,1	-160,7	-159,1	1,5	0,0%
Lokal- och energikostnader	-38,8	-38,2	-38,6	-0,6	0,6%
Övriga kostnader	-33,1	-25,6	-28,5	-7,4	
Verksamhetens kostnader	-231,0	-224,5	-226,2	-6,4	2,1%
Resultat	0,1	-2,5	2,0	2,6	

Revisionen vill lyfta följande iakttagelser som vi gjort under vår grundläggande granskning av styrelsens ekonomistyrning:

Ekonomistyrning 2020

Under 2019 uppmärksammades att folkhögskolorna hade ekonomiska bekymmer som delvis hade grund i att arbetsförmedlingens beställningar har minskat sedan 2018. Detta ledde till interna utredningar och ett arbete för att nå en långsiktig lösning.

För delar av utredningsarbetet anlätades externt stöd medan andra delar hanterades internt av förvaltningens kansli. För 2020 fattade styrelsen för folkhögskolorna beslut om en budget i obalans 2020. Styrelsen gav förvaltningschefen i uppdrag att utreda åtgärder för att nå en ekonomi i balans. Detta ledde till förslag både om en förändrad skolorganisation, vilket styrelsen beslutade att inte genomföra, och neddragning av personaltätheten.

Även andra åtgärder har arbetats fram och dessa har lett till att ESF-projektet samt vårdkurser tillkommit i verksamheten. I styrelsens interna kontrollplan har risken för att resultatet för 2020 blir negativt värderats högst och medfört flera kontroller samt tätare rapportering till styrelsen. Pandemin har dock haft en negativ påverkan på förvaltningens ekonomi vilket bedöms av förvaltningen till minus 4 mnr. Revisionen noterar att det regioninterna driftsbidraget har minskat i förhållande till styrelsens budgetbeslut med 0,7 mnr.

Bedömning

Revisionens bedömning är att styrelsens arbete med ekonomistyrning för att hantera det uppkomna läget har haft positiv inverkan.

Rekommendationer

Ingen rekommendation lämnas i denna del.

Verksamhet

I detta avsnitt görs en beskrivning och bedömning av styrelsens verksamhetsmässiga resultat för verksamhetsåret. Här redogörs också för de iakttagelser och bedömningar som gjorts i årets granskning.

Måluppfyllelse

Styrelsen för folkhögskolorna har under 2020 arbetat med fyra av regionfullmäktiges prioriterade mål och de fokusområden som hör till målen. Dessa anges i tabellen nedan. I tabellens vänstra kolumn anges styrelsens bedömning av måluppfyllelsen för de prioriterade målen vilken bedömts i form av färgmarkeringar (grönt-gult-rött), för respektive mål. Grönt anger att målet är helt uppfyllt, gult att målet delvis är uppfyllt och rött att målet inte alls är uppfyllt. Revisionens bedömning kommenteras i texten för respektive mål.

	Prioriterat mål	Fler i arbete genom bättre matchning Styrelsen har följt måluppfyllelsen genom sju indikatorer. Under stora delar av 2020 har studierna på genomförts på distans. Detta påverkar hela verksamheten på flera sätt och medför delvis att jämförelser med tidigare år försvåras.
	<i>Fokusområde</i>	<i>Inom ramen för regional kompetensförsörjning utveckla ett strukturerat, samordnat stöd för behovsanpassad utbildning</i>
	Prioriterat mål	Hela regionen ska växa. Jobb, kommunikationer samt delaktighet och attraktivitet i både stad och land ska öka Folkhögskolorna erbjuder stöd för att utveckla digital kompetens och att kursutbud som är behovsanpassat för landsbygden. Styrelsen har följt måluppfyllelsen genom 9 indikatorer. Arbetet med att utveckla internatet som pedagogisk resurs för deltagarna under 2020 har inte kunnat genomföras på grund av covid-19 vilket bör vägas in i den sammantagna bedömningen.
	<i>Fokusområde</i>	<i>Via en ny regional utvecklingsstrategi finna breda politiska lösningar för att hela regionen ska utvecklas</i>
	Prioriterat mål	Deltagandet i kulturlivet ska öka. Styrelsen har följt måluppfyllelsen genom tre indikatorer. Pandemin har begränsat folkhögskolornas utställningar, konserter och föreställningar som delvis ställts in och medfört minskade möjligheter till kulturupplevelser i folkhögskolornas

		regi. Flera andra strategiska satsningar på stad/land i olika kulturprojekt har kommit i gång under 2020 och har sammantaget bidragit till landsbygdsutveckling.
	<i>Fokusområde</i>	<i>Öka antalet insatser inom kulturen som främjar deltagande i hela regionen och bidrar till landsbygdsutveckling</i>
	Prioriterat mål	Klimatutsläppen från fossil energi i Västra Götaland ska minska Styrelsen har följt måluppfyllelsen genom två indikatorer. Arbetet med att implementera förvaltningens miljö- och hållbarhetsplan behöver fortsätta.
	<i>Fokusområde</i>	<i>Öka takten i "Klimat 2030 Västra Götaland ställer om"</i>

Vår granskning av styrelsens målstyrning har sin utgångspunkt i följande:

- Att den omfattar samtliga för styrelsen relevanta RF-mål och fokusområden och att de vid behov omformulerats så att de utgår från styrelsens specifika uppdrag och ansvar
- Att målen brutits ned så att de blir meningsfulla i styrningen av verksamheten
- Att styrelsen och förvaltningsledningen faktiskt följt upp måluppfyllelse löpande under verksamhetsåret och vid behov agerat på bristande måluppfyllelse

Iakttagelser

Vi vill lyfta följande iakttagelser som vi gjort under vår grundläggande granskning av styrelsens målstyrning:

Styrelsen för folkhögskolorna har i årsredovisningen beskrivit insatser som gjorts för att nå fullmäktiges mål med olika aktiviteter och mäta dessa genom indikatorer. Detta arbete har påverkats av pandemin och vissa planerade aktiviteter har inte fullföljts. Verksamheten har genom omställning till digitala arbetssätt ändå kunnat genomföras till största delen. För indikatorerna redovisas resultat men inte målvärden eller jämförelse med föregående år vilket gör det svårt att värdera utfallet.

Bedömning

Revisionsenhetens bedömning är att pandemin har begränsat folkhögskolestyrelsens möjligheter att arbeta enligt plan med målstyrningen men att verksamheten ändå kunnat genomföras ändamålsenligt. Det saknas målvärden för indikatorerna och jämförande utfall med tidigare år vilket försvårar bedömningen av måluppfyllelsen vilket bör utvecklas till kommande redovisningar. Revisionen kommer fortsatt att följa styrelsens målredovisning inom ramen för årlig grundläggande granskning.

Rekommendationer

Ingen rekommendation lämnas i denna del.

Stöd till deltagarna

I analysen inför 2020 bedömde revisionen risk för att deltagarna på folkhögskolornas utbildningar inte får stöd i rätt omfattning för att resurser och personal saknas. Inriktning på granskningen har varit att följa arbetet avseende studieresultat och internaten som pedagogisk resurs.

Iakttagelser

Pandemin har medfört stora förändringar i skolornas arbetssätt. Dels har merparten av årets utbildningar genomförts på distans dels har endast ett fåtal deltagare bott på skolornas internat. Styrelsen är dessutom i en fas av anpassningar av ekonomi och personal för att nå en långsiktig ekonomi i balans vilket medfört att mindre stöd har getts under 2020 än tidigare. Exempel på hur detta har påverkat deltagarna är: färre kuratorstimmar, färre vuxna på skolorna vilket medför mindre individuellt stöd samt mindre resurser till inköp av specifika läromedel. Riktade insatser har gjorts under året för att ge deltagarna extra stöd vilket inryms i handlingsplanen för fullföljda studier som bland annat omfattar:

- Främja långsiktig och hållbar samverkan mellan olika samhällsaktörer för att förbättra förutsättningarna för barn och ungas hälsa och studiegång
- Främja psykisk hälsa och motverka konsekvenser av psykisk ohälsa bland barn och unga.
- Minska de negativa effekterna av ogynnsamma livsvillkor och levnadsvanor för barn och unga
- Stimulera intresset för studier
- Skapa förutsättningar för goda skolresultat för ungdomar med migrationsbakgrund.

Inom ramen för arbetet med mänskliga rättigheter och jämlik vård har styrelsen arbetat med tolv områden som bland annat har omfattat att stärka rättigheter för barn och unga.

Bedömning

Covid-19 har drabbat skolornas studiemiljöer och flera stödformer har inte kunnat genomföras som planerat och ibland har alternativa sätt, ofta digitala, har utformats. Trots att 2020 inneburit nya arbetssätt för både deltagare och personal är studieresultaten på liknande nivåer jämfört med tidigare år. Utvecklingen kring det studiesociala har dock fått stå tillbaka och konsekvenserna av detta har ännu inte kunnat bedömas. Revisionsenhetens bedömning är att styrelsen förhållit sig proaktiv och snabbt vidtagit åtgärder avseende stöd till deltagarna med anledning av pandemin och i allt väsentligt tagit sitt ansvar.

Rekommendationer

Ingen rekommendation lämnas i denna del.

Verksamhetsstyrning

Iakttagelser

Revisionsenheten vill lyfta följande iakttagelser som vi gjort under vår grundläggande granskning av styrelsens verksamhetsstyrning:

Styrelsens styrning under covid-19

Revisionen konstaterar att flera beslut tagits som rör åtgärder för att mildra effekterna av pandemin. Dessa har avsett distansundervisning, beslut om att inte genomföra vissa kurser samt åtgärder som berör internaten. Åtgärder har också vidtagits i syfte att verka för att verksamheten så snart det är möjligt kan återgå till normal verksamhet. Detta innebar bland annat att undervisning genomfördes på distans under våren men kunde snabbt startas upp och genomföras på skolan under inledningen på hösten. Under hösten återkom restriktioner för verksamheten och åter fick en snabb omställning och anpassning genomföras med avseende på pandemirestriktioner och deltagares förutsättningar.

Bedömning

De flesta kompetenser finns kvar på skolorna men verksamheten utmanas av minskningar i antal kuratorer, lärare och servicepersonal. Den sociala träningen för deltagarna blir begränsad av den omställning som gjorts på grund av covid-19 vilket är tvärt emot hur man vill arbeta. Det finns också en variation av hur deltagarna fungerar och kan hantera den digitala undervisning på distans som gällt under större delen av 2020. För merparten av deltagarna är distansarbetsformen kombinerat med det stöd som pedagogerna kan ge en fungerande studieform och resultaten har inte avvikit mycket från tidigare år. Det finns dock enskilda deltagare som har problem med undervisningssättet och behöver andra riktade insatser för att genomföra sin utbildning. Det bedöms dessutom som svårt att hantera folkbildningsuppdraget som bygger på möten mellan människor. Revisionens bedömning är att styrelsen för folkhögskolorna har hanterat verksamheten under covid-19 på ett ändamålsenligt sätt.

Rekommendationer

Ingen rekommendation lämnas i denna del.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Risk bedömdes att styrelsens systematiska arbetsmiljöarbete inte genomförs i enlighet med lagkrav och Vgr:s riktlinjer. Risken baserades delvis på bedömningar och rekommendationer som lämnats av revisionen föregående år. Inriktningen på granskningen har haft fokus på sjukskrivningar och psykisk ohälsa.

Iakttagelser

Styrelsen har det grundläggande ansvaret för arbetsmiljö och detta arbete har påverkats av pandemin under året. Dessutom har nedskärningar till följd av ansträngningar att nå en långsiktig ekonomi i balans påverkat personaltätheten på skolorna vilket i sin tur riskerar att påverka arbetsmiljön. I samband med neddragningar har sjuktalen följts av förvaltningsledningen men det har varit marginella förändringar, 5,82 procent för 2020 i jämförelse med 5,78 procent 2019. I enkätundersökningar bland medarbetarna är utfallet avseende arbetsmiljön bra. Deltagarrepresentanter deltar på styrelsemöten för att beskriva och diskutera arbetsmiljöfrågor bland deltagarna. Förvaltningen jobbar på att nå Vgr:s mål avseende chefsförutsättningar med 10–35 underställda medarbetare men ännu har målet inte uppnåtts.

Bedömning

Trots ett år som inneburit svårigheter både med effekter av covid-19 och andra ekonomiska anpassningar som påverkat personal, deltagare och undervisningsmateriel bedöms inte arbetsmiljön eller sjukfrånvaron sammantaget ha påverkats negativt. Revisionen bedömer att styrelsen för folkhögskolorna har arbetat med det systematiska arbetsmiljöarbetet på ett ändamålsenligt sätt.

Rekommendationer

Ingen rekommendation lämnas i denna del.

GDPR personuppgiftsbiträdesavtal²

Styrelsen för folkhögskolorna har ingått i en förstudie som revisionen genomfört på fyra förvaltningar avseende GDPR-personuppgiftsbiträdesavtal.

Införandet av EU:s dataskyddsförordning (GDPR) skedde den 25 maj 2018. I fall där nämnder och styrelser anlitar underleverantörer kan personuppgifter komma att hanteras för den personuppgiftsansvariges räkning och då skall ett personuppgiftsbiträdesavtal upprättas. Syftet med granskningen var att bedöma om det föreligger risk för brister i hanteringen av regelverket avseende GDPR/personuppgiftsbiträdesavtal i Vgr:s verksamheter. I granskningen framgick att styrelsen för folkhögskolorna har en fungerande organisation och rutiner avseende hanteringen av personuppgiftsbiträdesavtal.

Bedömning

Utifrån resultatet i denna förstudie bedöms att regelverket sammantaget efterlevs i fråga om GDPR/personuppgiftsbiträdesavtal av styrelsen för folkhögskolorna.

Rekommendationer

Ingen rekommendation lämnas i denna del.

Systematiskt säkerhetsarbete³

I riskbedömningen inför 2020 års granskningar bedömde revisionen att det kunde finnas risk för brister avseende det systematiska säkerhetsarbetet i styrelsen för folkhögskolorna. Granskningen har främst inriktats på styrelsens säkerhetsarbete inom områdena:

- Avvikelsehantering
- Systematiskt brandskyddsarbete
- Personsäkerhet, hot- och våld
- Krishantering
- Informationssäkerhet

² Fördjupad granskning – förstudie GDPR-personuppgiftsbiträdesavtal Diarienummer REV-2020-00005

³ Fördjupad granskning Systematiskt säkerhetsarbete styrelsen för folkhögskolorna Dnr REV 2020- 00122

lakttagelser

I Vgr:s policy för säkerhet och beredskap⁴ beskrivs hur säkerhets - och beredskapsarbetet ska skydda Vgr:s tillgångar, såväl personella, materiella och immateriella. En styrelse ska enligt vägledning för nämnders och styrelser arbete⁵ säkerställa att förvaltningens organisation är ändamålsenlig-, det finns en planering för verksamheten-, det finns en rutin för handläggning av nya förändrade styrdokument, lagar/förordningar eller överenskommelser samt att styrelsens uppgifter och ansvar i sin helhet enligt reglementet uppmärksammas och behandlas. Inom vissa områden har säkerhetsarbetet bedrivits systematiskt exempelvis säkerhetsåtgärder för skolornas deltagare både under skoltid och när de vistats på skolornas internatboende. På andra områden har säkerhetsarbetet varit begränsat och det har saknats en gemensam strategi. Av granskningen har framgått att det är påbörjat ett internt arbete med säkerhetsfrågor som på sikt skall utgöra en gemensam plattform för alla skolorna.

Avvikelsehantering

Folkhögskolornas personal registrerar avvikelser i systemet Medcontrol. Händelser/avvikelser som drabbar deltagare på skolornas utbildningar och på internaten kan de inte själva registrera i Medcontrol eftersom systemet kräver ett VGR-id vilket endast anställda har. Ett separat system för avvikelser har därför införts för deltagarna.

Systematiskt brandskyddsarbete (SBA)

Nämnder och styrelser ska säkerställa att det inom dess verksamheter bedrivs ett systematiskt brandskyddsarbete för att upprätthålla ett skäligt brandskydd. Samtliga skolor har upprättat brandskyddspärmar men det har inte funnits någon central styrning av utformning och innehåll i brandskyddspärmarna. Utrymningsövningar genomförs årligen.

Personssäkerhet, hot och våld

Enligt VGR:s riktlinje för verksamhetsskydd⁶ ska nämnder och styrelser säkerställa en systematik för att möta behovet av skydd avseende kontinuitetshantering, riskhantering, personssäkerhet, fysisk säkerhet samt mutor och jäv. Det ska också finnas lokala och regionala åtgärdsplaner och rutiner som omhändertar ansvarsförhållanden och åtgärder när en medarbetare eller förtroendevald blir utsatt för våld, hot och ofredande i sin yrkesutövning eller i sitt förtroendeuppdrag. Dessa planer saknades vid granskningen.

Krishantering

På varje skola finns en handlingsplan för krisberedskap. Av planen framgår att den skall revideras en gång per läsår. Ansvarig för att genomgång och revidering sker är rektor och enhetschefen för service. Krisplanen innehåller detaljerade instruktioner om vad kommunikatör i beredskap skall göra i händelse av kris och viktiga kontaktuppgifter.

Informationssäkerhet

Informationssäkerhet har delvis varit eftersatt i förvaltningen men i samband med GDPR:s införande i maj 2018 inleddes ett utvecklingsarbete och styrelsen har utsett ett

⁴ Policy Säkerhet och beredskap i Västra Götalandsregionen Dnr RS 2018-00129

⁵ vägledning för nämnders och styrelser arbete, diarienummer: RS 2017-04735

⁶ Riktlinje Verksamhetsskydd. Västra Götalandsregionen Diarienummer: RS 2018 - 00129

dataskyddsbud. Avseende övrig informationssäkerhet har förvaltningen utformat arbetsätt och roller för att hantera frågor och uppkomna problem men det finns inga dokumenterade rutiner som är gemensamma eller samordnat i förvaltningen.

Bedömning

Revisionens bedömning är sammantaget att det finns brister i styrelsen för folkhögskolornas systematiska säkerhetsarbete som bör åtgärdas:

- det saknas en tydlig styrning och uppföljning av säkerhetsarbetet.
- säkerhetsarbetet bedrivs inte systematiskt i alla delar och det saknas en gemensam säkerhetsstrategi för samtliga sex skolor.
- säkerhetsarbetet saknar delvis dokumentation avseende ansvar, roller och organisation.

Rekommendationer

- Styrelsen för folkhögskolorna rekommenderas att säkerställa att det finns en tillräcklig intern styrning och kontroll avseende det systematiska säkerhetsarbetet. Detta kan göras genom att uppdra åt förvaltningschefen att genomföra ett enhetligt, gemensamt och systematiskt säkerhetsarbete för de sex folkhögskolorna. Detta skall förutom SBA och krishantering omfatta handlingsplan för att förebygga hot och våld, säkerställa att samtliga medarbetare genomgår grundläggande utbildning för personsäkerhet enligt VGR:s rutin samt informationssäkerhet.
- Styrelsen för folkhögskolorna rekommenderas att uppdra åt förvaltningschefen att göra en översyn och uppdatering av nuvarande dokumentation av det sammantagna systematiska säkerhetsarbetet. På områden där dokumentation saknas bör det upprättas för att tydliggöra rutiner ansvar och roller.

Intern styrning och kontroll

I detta avsnitt görs en beskrivning och bedömning av styrelsens interna styrning och kontroll. Inledningsvis beskrivs styrelsens styrmiljö, styrdokument och formalia. Därefter redogörs för de iakttagelser som gjorts i årets granskning.

Styrmiljö, styrdokument och formalia

I granskningsplan för 2020 bedömde revisionen att det förelåg risk för brister i styrelsen för folkhögskolornas arbete med intern kontroll. Inriktning på granskningen var att följa om styrelsen utformat ett system för den interna kontrollen som i tillräcklig utsträckning hanterar eventuella brister avseende styrning och uppföljning samt om styrelsen säkerställt att detta system genomförs.

Styrelsen för folkhögskolorna har genomfört riskanalys inför 2020 års verksamhet och den är gjord enligt riskanalysmodell för intern kontroll för nämnder och styrelser i Västra Götalandsregionen. I analysen har fem risker identifierats och dessa utgör grund för

styrelsens internkontrollplan. För var och en av riskerna anges ett eller flera kontrollmoment samt vad- och hur dessa genomförs. Det anges också uppföljningsdatum samt när kontrollresultatet rapporteras till styrelsen. Det anges också att kontroller kan göras utifrån en bedömning att extra kontroll är nödvändig för vissa typer av arbetsuppgifter eller processer.

Iakttagelser

Revisionsenheten vill lyfta följande iakttagelser som vi gjort under vår grundläggande granskning av styrelsens interna styrning och kontroll:

- Styrelsen har beskrivit sin kontrollmiljö som en del i sitt interna kontrollarbete. I dokumentet beskrivs de lagar och regionövergripande dokument som styr styrelsens arbete, vilka uppdrag och mål verksamheten berörs av, intern- och extern påverkan samt beroenden till andra verksamheter.
- Styrelsen har genomfört riskanalys där sannolikhet och konsekvens värderats för varje risk
- I anslutning till riskanalysen har också en handlingsplan upprättats
- Utifrån resultatet i ovan angivna dokument har en plan för intern kontroll i enlighet med VGR:s riktlinjer upprättats
- Återrapportering till styrelsen har skett i enlighet med de kontrollmoment och vid de tidpunkter som beslutats.

I en särskild granskning⁷ har Pwc bedömt styrelsens interna kontroll i processer som bedöms väsentliga för den finansiella rapporteringen. I tabellen nedan följer de granskade processerna och de bedömningar och rekommendationer som lämnas:

Granskad process	Bedömning/rekommendationer	
Bokslutsprocessen	Rutiner, arbetsätt och ansvarsfördelning Utifrån förståelse för processen och erhållen dokumentation bedöms bokslutsprocessen fungera tillfredsställande.	
Inköpsprocessen	Rutiner och stickprovskontroll: Styrelsen rekommenderas att införa beloppsgränser vid beslutsattest utifrån gällande riktlinje och att hålla attestförteckningen a jour genom kontinuerlig uppdatering. Nuvarande attestförteckning har inte uppdaterats med anställningar som har skett under året.	
Intäktprocessen	Granskning av intäktprocessen och hänförda nyckelkontroller. Processen bedöms fungera tillfredsställande	
Investeringsprocessen	Investeringsbudget. Styrelsen har beslutat om en investeringsbudget på 4 mkr. På grund av covid-19 har budgeten justeras till 3,6 mkr, det finns dock inget beslut på detta.	
Övriga iakttagelser	Inga identifierade problem med avseende på det kommande årsbokslutet.	

⁷ Sammanställning Granskning av intern kontroll VGR 2020 Pwc

Bedömning

Revisionsenhetens bedömning är att styrelsen har upprättat ett system för intern kontroll som i tillräcklig utsträckning ger förutsättningar för att identifiera och åtgärda eventuella brister i styrelsens styrning och uppföljning. Styrelsen bör beakta bedömning som lämnats för inköpsprocessen avseende uppdatering av attestförteckning och för investeringsprocessen beslut för förändring av investeringsbudget.

Rekommendationer

Revisionen lämnar ingen rekommendation i denna del.

Uppföljning av tidigare års rekommendationer

I detta avsnitt görs en uppföljning av tidigare års lämnade rekommendationer.

Iakttagelser

För de två föregående åren har tre rekommendationer lämnats till styrelsen för folkhögskolorna.

Lämnade rekommendationer	Omhändertagen
År	
Arbetsmiljöarbete 2018	ja
Internatverksamhet 2018	delvis/pågår
Arbetsmiljö 2019	ja

Bedömning

Revisionen bedömer att styrelsen påbörjat arbetet för att vidta åtgärder för att komma till rätta med de brister som revisionen tidigare noterat avseende internatverksamheten i sin granskning. Revisionen noterar också att möjligheten att arbeta med de rekommendationer som lämnats har begränsats av covid-19 under 2020 eftersom stora delar av internatverksamheten har legat nere.

Räkenskaper

Att räkenskaperna är rättvisande innebär att den externa redovisningen ger en rättvisande bild av resultat och ställning och att årsredovisning och delårsrapport är upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed. Granskningen av räkenskaperna har genomförts av Pwc och innefattar följande delar;

- Översiktlig granskning av delårsrapport per augusti år 2020⁸
- Löpande redovisningsrutiner
- Årsbokslut⁹

⁸ Västra Götalandsregionen Rapportering avseende översiktlig granskning av delårsbokslut per 31 augusti 2020 Pwc

⁹ Rapport om årsrapport Pwc

Iakttagelser

- Det har vid vår granskning av delårsbokslutet per augusti 2020 inte framkommit något som tyder på några väsentliga avvikelser mellan styrelsens prognos och faktiskt utfall.
- Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden. Enligt vår uppfattning ger styrelsens årsbokslut en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av resultat och finansiella ställning per den 31 december 2020 enligt lag om kommunal bokföring och redovisning.

Bedömning

Årsbokslutet är i allt väsentligt upprättad enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning, god redovisningssed, regionens anvisningar och bedöms ge en rättvisande bild av årets resultat och ställning. Räkenskaperna bedöms vara rättvisande. Granskningen har inte identifierat väsentliga resultatfel.

Sammanfattande bedömning och rekommendationer

Bedömning

För verksamhetsåret 2020 ges för styrelsen för folkhögskolorna följande sammanfattande bedömning:

Årets revision har utförts enligt kommunallagen och enligt god revisionssed för kommunal verksamhet. Revisionen har utgått från revisionsplanen som fastställts av revisorskollegiet samt från en granskningsplan avseende styrelsen för folkhögskolorna. Granskningen har genomförts utifrån revisionsenhetens granskningsprogram och i dialog med berörd verksamhet.

För verksamhetsåret 2020 ges för styrelsen följande sammanfattande bedömning:

Utifrån det som har framkommit i årets granskning av styrelsen bedömer revisionsenheten att verksamheten i allt väsentligt har bedrivits ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, att räkenskaperna varit rättvisande samt att den interna styrningen och kontrollen varit tillräcklig. I några delar lämnas rekommendationer till styrelsen som kommer att följas upp i kommande års granskningar.

Rekommendationer

För verksamhetsåret 2020 ges följande rekommendationer:

- Styrelsen för folkhögskolorna rekommenderas att säkerställa att det finns en tillräcklig intern styrning och kontroll avseende det systematiska säkerhetsarbetet. Detta kan göras genom att uppdra åt förvaltningschefen att genomföra ett enhetligt, gemensamt och systematiskt säkerhetsarbete för de sex folkhögskolorna. Detta skall förutom SBA och krishantering omfatta handlingsplan för att förebygga hot och våld, säkerställa att samtliga medarbetare genomgår grundläggande utbildning för personsäkerhet enligt VGR:s rutin samt informationssäkerhet.
- Styrelsen för folkhögskolorna rekommenderas att uppdra åt förvaltningschefen att göra en översyn och uppdatering av nuvarande dokumentation av det sammantagna systematiska säkerhetsarbetet. På områden där dokumentation saknas bör det upprättas för att tydliggöra rutiner ansvar och roller.

Bilaga 1. Beskrivning av revisionskriterier enligt mall.

- Kommunallagen (2017:725)
- Förvaltningslagen (2019:900)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597)
- RF:s budget 2020, beslutad av RF 2019-06-10 (Dnr: RS 2019-03241)
- Reglemente, (beslutad av RF 2019-06-10 – 11 (Dnr: RS 2018-03535)
- Revidering av styrelsens delegationssordning (Dnr: FHSK 2020-00062)
- Policy för styrning, beslutad av RF 2019-05-28 (Dnr: RS 2019-02491)
- Vägledning för nämnders och styrelsers arbete, beslutad av RS 2017-12-12 (Dnr: RS 2017-04735)
- Regionens ärendehandbok beslutad av regiondirektören 2017-06-26 (Dnr: RS 2017- 02773).
- Riktlinje för god ekonomisk hushållning, beslutad av RS 2020-05-12 (Dnr: RS 2019-06176)
- Regiongemensamma riktlinjer för detaljbudgetarbetet 2020, beslutad av RS 2019-06-25 (Dnr: RS 2019-02873)
- Rutin uppföljning 2020, beslutad av ekonomidirektören 2020-11-17
- Detaljanvisning årsbokslut 2020 på intranätet
- Regionens ekonomihandbok på intranätet
- Policy för säkerhet och beredskap, beslutad av regionfullmäktige 2018-11-27

Bilaga 2. Upprättade granskningsrapporter

Dnr	Granskningsrapport
Rev 2020-00122	Fördjupad granskning Systematiskt säkerhetsarbete styrelsen för folkhögskolorna
Rev 2020-00005	Fördjupad granskning – förstudie GDPR personuppgifts- biträdesavtal